

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár,
1946 október 12

Szerkesztőbizottság: **BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KAROLY**
Felelős szerkesztő: **BALOGH EDGÁR**

Szombat
III. évfolyam, 239 szám

Az együttműködés egyetlen feltétele az egyenlőség és a kölcsönösség

— mondotta Molotov a békeértekezleten

PARIS. — Molotov szerdai beszédéről érkeztetett jelentés szerint a szovjet külügyminiszter az olasz békeszerződés ügyében szöveget ugyan hozzá a békeértekezlet teljes üléséhez, de több elvileg fontos megállapítást is tett.

— A fasiszták feletti győzelemért — mondotta többek között Molotov — iszonyú árai fizetünk, éppen ezért népünk türelmetlenül várják a békét előkészítő munkánk eredményét.

— Ha azt akarjuk — folytatta — hogy a béke tartós legyen, egyben demokratikusnak és a fasiszták ellen irányulónak is kell lennie.

Olaszországgal kapcsolatban megállapította, hogy az ország a fasiszták bűncsejéje volt, majd rámutatott arra, hogy a négy nagyhatalom külügyminiszterének ez országjalal kötendő békeszerződésre vonatkozó ajánlatait a békeértekezlet elfogadta és határozottan visszautasította azokat az indítványokat, amelyek arra irányulnak, hogy az olasz békeszerződést utálják az Egyesült Nemzetek Szervezete előtt.

Ezek után örömet fejezte ki afelől, hogy az értekezlet nyilvános volt és így az egész világnak alkalma volt figyelemmel kísérni a tárgyalásokat. Az értekezlet két csoportra való szakadásával kapcsolatban megállapította:

— A Szovjetunió az összes demokratikus országok közötti együttműködést kívánja és meggyőződése, hogy az a megoszlás, amely az értekezlet kezdetén belül létrejött, mesterséges.

— Hamis az a beállítottság — folytatta Molotov —, amely szerint a szlovén országok szembe akarnak helyezkedni az angolszász államokkal. Kelet-Európában új helyzet állt elő, amikor itt fiatal demokráciák születtek. Természetesen ezeknek támogatniuk kell egymást, különösen olyan szerencsétlen esetekben, amikor más államok elhanyagolják nemzeti érdekeiket. Ugyanakkor azonban a fiatal demokráciák baráti együttműködést kívánnak teremteni az összes demokratikus országokkal, azaz az egyetlen feltétellel, hogy ez együttműködés az egyenlőség és a kölcsönösség alapján történjen.

— Az ósdi demokráciák egyes köreiből — jelentette ki — megkísérelték elszigetelni a fiatal demokráciákat, amikor ezek visszavászták kívülről jött tanácsait. A Szovjetunió, amely végigverekedett a függetlenség és szabadság hosszú útját, igazolhatja Lenin megállapítását: „Amikor egy nép a maga kezébe veszi sorsa irányítását, leggyőzelemmel válik”.

Molotov ezután rámutatott arra, hogy azok, akik „nyugati blokk”-ról beszélnek, Indiát és Kínát, sőt Etiópiát is belekényszerítik a blokkba csak azért, hogy szavazataik számát növeljék.

— Az ilyen képtelenségek vezetnek a szlovén csoport és az ugynevezett nyugati csoport közötti megoszlásra! — hangoztatta. — Ezért óvakodnunk kell mindannyiunknak ilyen mesterkedésektől.

Az újabb jelentések szerint a békeértekez-

let teljes ülése befejezte az olasz békeszerződés tárgyalását. Triesztre vonatkozóan több szovjet indítványt fogadtak el.

Jugoszlávia nem írja alá az olasz békeszerződést

A békekonferencia teljes ülése 13 órai, rövid megszakítással tartott ülésén a csütörtökre virradó éjszaka negyed 4 órakor befejezte az olasz békeszerződés 78. cikkelye és 9. függeléke feletti szavazást.

A szavazás simán ment, habár az olasz szerződés bevezetésénél Kardelj jugoszláv miniszterelnök helyettes tartózkodott a szavazástól, ezzel juttatva kifejezésre elhatározását, hogy nem írja alá a szerződést. Egy óra alatt már megszavazták az olasz-jugoszláv és olasz-francia határokról vonatkozó cikkelyeket. A második szakasznál, amely Triesztre vonatkozik, Bjeloruszsjá megbízottja pótdíjtárványt tett Jugoszlávia javára történő határkiigazításra. A jugoszláv küldöttség szintén javaslatot tett.

Mindkét javaslatot 14 szavazattal 5 ellenében elutasították.

Vita a dunai hajózás fölött

A békekonferencia teljes ülése csütörtökön délelőtt 9 órakor megkezdte a román békeszerződés tárgyalását. Vandenberg szenátor, amerikai megbízott védelmébe vette az illetékes gazdasági bizottság által hozott határozatot, melynek értelmében a dunai hajózást szabaddá teszik az összes Egyesült Nemzetek számára. Vandenberg azt indítványozta, hogy a Románia által kötendő békeszerződés aláírásától számított hat hónap alatt üljenek össze értekezletre a nagyhatalmak és a dunai államok képviselői, hogy kidolgozzák a dunahajózási egyezményt. Az Egyesült Államok nem közvetlenül érdekeltek ebben a kérdésben, de nem akarják, hogy Románia szabadon vásárlhassa meg azokat az államokat, amelyek számára lehetővé teszi a szabad dunai közlekedést. A Dunabizottságban a parji államok 6 szavazattal 3 ellenében többségben voltak.

Kardelj jugoszláv miniszterelnök helyettes kijelentette, hogy a Dunahajózási kérdés nem tartozik a békekonferencia hatáskörébe. Jugoszlávia éppen ellenzi a Duna nemzetközi rendszerének bevezetését. A dunai államok függetlenek és nem szabad azokat imperalista törekvések eszközéül felhasználni.

A cseh-jugoszláv delegátus felhívta a figyelmet, vegyék tekintetbe Románia háborús közreműködését a szövetségesek oldalán és segítsék ezt az országot belső újjáépítésében. Az ülés folyik.

Hétfőn lesz a békekonferencia záróülése

A román, bolgár, magyar és finn békeszerződések elfogadása egy-egy napot fog igénybe venni és így biztosra vehető, hogy hétfőn délelőtt a békekonferencia záróülésére kerül sor. Ez lehetővé tenné, hogy a delegátusok nagyrésze még elérje a „Queen Elisabeth” hajót és idejében megérkezzen Newyorkba az Egyesült Nemzetek közgyűlésére.

Lapjelentés szerint Truman Byrnes meenesztésére gondol

PARIS. — A „Franc Tiroir” című francia lap washingtoni tudósítója szerint Truman környezetében mind sürűbben beszélnek arról, hogy az elnök komolyan felgöngyölíti Byrnes meenesztésének gondolatát. A békeértekezleten az a hír terjedt el, hogy Byrnes utóda Sumner Welles, Roosevelt volt külügyminisztere lesz.

Tulajdonképpen azonban azt hinni, hogy Byrnes távozására egyik napról a másikra, vagy akár a közeljövőben megtörténhetik. Helyette azonban az, hogy az amerikai elnök nyomására alult és főleg Wallace, Wallace Roosevelt többi volt munkatársainak közreműködésével Truman több olyan javaslatot tett, amely homlokegyenest ellenzik Byrnes politikájával. Így Truman

a palesztinai kérdésben eles összeütközésbe került az angol kormányval, továbbá megtiltották az amerikai flottának, hogy a görög vizeken tünnetű felvonulást végezzen.

A Byrnes és Truman közötti nézeteltérés természetesen csak függvénye azoknak az érdekkonfliktusoknak, amelyek Anglia és Amerika között különösen a közelkeleti kérdésben mutatkoznak.

Visszautasították a halálra ítélt német háborús főbűnösök kérvényeit

BERLIN. — Rador jelentés szerint szerdán a berlini Szövetséges Ellenőrző Bizottság letárgyalta az összes halálra ítélt német hitlerista háborús főbűnösök kérvényi kéré-

Büszkén emlékezünk...

Két esztendővel ezelőtt, október tizenegyedikén hajnalban vonult be a győzelmesen előnyomuló Vörös Hadsereg Erdély fővárosába. Itt-ott még fegyverropogás hallatszott, a város területén azonban nem folyt ütközet. A főtérről az éj leple alatt vonultak vissza az utolsó német tankok, még egy hatalmas robbanás — a Szamos hídjá repült a levegőbe — s a bevonuló szovjet katonák a város területén nem találtak többé ellenállásra, csak barátra.

Alig virradt, s a város házában máris megindult az élet. Új élet, a háború romjából való felépülés és az igazi népiuralom előkészítésének új élete. Kolozsvár tujádonképpen még front volt, tüzvonalbeli katonák rajai nyomultak át rajta házról-házra, messziről még hallatszott az ágyudörgés, de a város szívében már tisztviselők és munkások sűrűgtek-forogtak, hogy a Vörös Hadsereg egymásután érkező egységeinek a kelet támoogatást megadják. Százával állottak a város háza udvarán a hidepítésre önként jelentkező férfiak, közöttük egy szakaszra való magyar egyetemi hallgató is és küldöncök jöttek-mentek, hogy a bevonuló katonaság számára kért ácsokat, lakatosokat, sofőröket és más szakembereket előkészítsék, vagy hogy szálláshelyeket biztosítsanak a harcban kimerült tiszteknek és katonáknak.

Egy pernyi fennakadás nélkül dolgozott tovább a történelmi forduló nagy éjszakáján az egyetemi klinika is. A magyar orvosok kar és klinikai személyzet rendületlenül ott állott a betegágyaknál, amelyekbe szovjet és román sebestülteket hoztak a város környékéről. A Vörös Hadsereg parancsnoksága tudomásul vette, hogy a klinikánál felfegyverzett munkások tartanak őrszolgálatot és a maga részéről is kiegészítette az őrséget. Amikor azután egy Manju-gárdista csoport behatolt a klinikákra és ott az egészségügyi szolgálatot megzavarva a magyarok és zsidók ellen tüntetett, a Vörös Hadsereg azonnal közbelépett és biztosította a magyar egyetem szolgálatának folytonosságát.

Kolozsvár nem véletlenül került ki ilyen épen a háború forgatagából és nem véletlenül az sem, hogy a város üntudatos dolgozói azonnal munkába állottak. Október tizenegyedikére sorsfordulóját jól kiterített és hatékony ellenállási mozgalom készítette elő bent a városban és az üzemekben. Bár a Hortly-rendszer labanc pribékjei már 1943 őszén hájálra kímőzték Józsa Bélát, a Béképart elharcosát, a béke és szabadság híveit mégis tovább dolgoztak s Románianak az Egyesült Nemzetek oldalára való áttájlása hírére Kolozsvárt maguk köré gyűjtötték a hajadó polgárság legjobbjait, az egyházak vezetőit, s a munkások és földészek tömegeit. Széles társadalmi mozgalom alakult ki, amellyel szemben tehetetlen volt a Gestapo. Míg a legtöbb fasiszta elem hanyat-homlok menekített a városból, a Béképart hívei mindenütt otthonmaradásra biztatták a lakosságot és a kiürítési rendeletet szabotálásával sok ezernyi magyar katonaszökevényt rejtettek el a tábori csendőrök elől.

A kolozsvári ellenállási mozgalom még a Vörös Hadsereg megérkezése előtt barátai összekötését teremtett magyarok és románok között, felfegyverezte a Dermatá munkásait úgy, hogy azok meg is tudták akadályozni gépek elszállítását s a hitlerista robbantóosztagok működését a többszáz taggal városi őrséget szervezett, amely előkészítette a lakosság munkabíró elemét a Vörös Hadsereg támogatására. Sikertől kiszabadítani a börtönből az ott szülő kommunista foglyokat is, sikertől megszökíteni számos szülő munkaszolgálatost, s az erdélyi magyar hadsereg hajadó elemeivel egyetértésben sikertől megkímélteni a várost a rombolásoktól.

Amilyen büszkén emlékezünk ma vissza a kolozsvári ellenállás eredményeire, olyan kegyelettel kell visszagondolnunk arra a két hősré is, aki népe életét ezekben a napokban és a Gestapo tehetetlen bosszújának eszté áldozatul. Nagy József újságíró s Gestapo pribékjei, elajlasodott lelkiületű magyar csendőrök segítségére elhurcolták a véres tetemet meneküléssük közben dobta ki autójukból az egyik külvárosi utca közepére. Kovács Katona Jenő író, a Béképart mozgalom egyik vezéré, szintén karkastolja, sokszor vitették el lakásáról s azóta nyoma vesztett. Kolozsvár két vértanúja örök bizonyossága annak, hogy e város magyarsága áldozatot is tudott hozni a felszabadulásért, a népek egyenjöltségért s a demokrácia nagy emberi álmáért.

Két esztendővel ama nagy forduló-nap után hálás szívvel kell megemlékeznünk a felszabadító hadsereg szovjet és román hőseiről éppen úgy, mint Kolozsvár magyar demokráciájának áldozatos ellenállásáról. Közösen teremtettek új alapot az éj küzdelmei számára, amelyek során most már végleg ki akarjuk küszöbölni mind a labanc népárujót, mind pedig a Manju-gárdisták fasiszta öröktörök utolsó maradványait.

sét. A kegyelmi kérényeket visszautasították.

Ujabb jelentés szerint Bajorország miniszterelnöke megtiltotta, hogy Papon és Frijsche, a még Nürnbergben tartózkodó két felmentett háborús főbűnös elhagyja a város területét.

„Mit csinálnak az amerikai csapatok Kínában?”

MOSZKVA. — A moszkvai rádióban „Mit csinálnak az amerikai csapatok Kínában?” címmel előadás hangzott el, amely megállapította, hogy az amerikai csapatok azért szálltak most egy éve partra Kínában, hogy elősegítsék a japán csapatok beszerelését és hazaszállítását. Acheson helyettes külügyminiszter nyilatkozata szerint feladatukat már májusban befejezték. Az amerikai csapatok azonban azóta is Kínában tartózkodnak, számuk állandóan növekszik. Ezek a csapatok egyre jevékenyebb részt vesznek a pókár-háborúban, amely most már nagyobb hővvel dühög, mint bármikor az elmúlt másfél évtized alatt. A reakciós központi kormány hadműveleti terveit amerikai tisztek dolgozzák ki, csapatokat amerikai tisztek képezik ki. Az USA kölcsönöskel s korszerű fegyverekkel támogatja a kínai reakciót. Enélkül nem let volna polgárháború.

Sanghaj jelentés szerint egyebeknél Csü-En-Láj tábornok forradalmi csapatát több várost foglaltak el és erőteljesen előretör-

tek a reakciós kormánytag megszállása alatt álló részeken. Csang-Kaj-Sek tábornok a reakciósok vezére 10 napos fegyverszünetet kért. Csü-En-Láj a kértét visszautasította arra való hivatkozással, hogy fegyverszünet már volt a két szembenálló fél között, de Csang-Kaj-Sek mindon esetben azt arra használta fel, hogy csapatait félvonulassa.

Newyorki jelentések szerint újabb fömegyüntések követelték az amerikai csapatok visszavonását Kínából.

Wallace tovább harcol

WASHINGTON. — Közvetlenül Wallacenak a kormányból való kiválása után a nemzetközi reakciós sajtóirodák bizonyos pénzügyi körök sugallatára azt a hírt terjesztették, hogy a Demokrata Párt Wallace-t és több társát eltiltotta attól, hogy a part nevében a választások előtt beszédet mondjon.

Londoni Rador-jelentés szerint Henry Wallace hivatalosan is felkérték arra, hogy vegyen részt a Demokrata Párt választási harcában.

James Roosevelt, a nagy elnök idősebb fia pedig felkérte Wallacet, hogy Kalifornia államban tarjson beszédet a reakciósok ellen. James Roosevelt a demokrácia párt egyik vezető személyisége.

HIREK

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja.

Kolozsvári szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassai-utca 7. Távbeszélő 258.

Nagyváradai szerkesztőség: MNSZ-székház. Visnuzki-utca 27. Távbeszélő 12-47.

Kolozsvár polgárságának meg kell hallania az idők szavát

KOLOZSVAR. — Az aszálysújtotta vidékek tartományi segélyező bizottsága az alábbi felhívást bocsátotta ki:

„Értesítjük Kolozsvár lakóit, hogy október 13-án és 14-én, vasárnap és hétfőn, a demokratikus szervezetek bevonásával, a város területén gyűjtés, rendezés az aszálysújtotta területek lakosságának megsegítésére. Azzal a felhívással fordulunk városunk minden egyes lakosához, hogy mindenki anyagi lehetőségei szerint, elsősorban élelmiszerekkel, ruhanyaggal vagy esetleg pénzzel adományt járuljon hozzá az éhínség által fenyegetett testvéreink megsegítéséhez. Kolozsvár polgárságának is meg kell hallania az idők szavát és csatlakoznia kell ehhez az országos mozgalomhoz, amelyben kormányunk oldalán az ország egész népe részt vesz.”

Az Aszálysújtotta Vidékek Tartományi Segélyező Bizottsága.

ROMÁN NYELVTANFOLYAM A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEGNEK. A Magyar Népi Szövetség október 14-től kezdődően a Farkas-utca 7 szám alatti székházában román nyelv tanfolyamot indít. Jelentkezni minden délelőtt 9-től 12-ig és délután 4-től 6-ig lehet a Farkas-utca 7 szám alatt. Bövebb felvilágosítás ugyancsak.

A KOLOZSVARI ÁLLAMI MAGYAR GYAKORLÓ FOGYASZTÓI IGAZGATÓSÁGA közli, hogy a miniszteri rendelet értelmében az egységes középiskola I. osztályába minden IV. elemi iskolai osztályt vezető tanulóknak be kell járkoznia. Ezek részére a minisztérium nagy díjkedvezményt és megfélejtő előmenetelt esetében ösztönzést biztosított. Beiratkozni lehet délelőtt 8-2-ig Farkas-utca 16 alatt, (Református Kollégium, II. emelet jobbra).

MA BŐJTŐLJÖN, mert szombaton este 8 órakor lesz a kereskedők ismerkedési estje a Magyar Népi Szövetség rendezésében a Farkas-utca 7 szám alatt. Dísznótáros vacsora. Hangulatosa zene, tánc.

SZOVJET ARTISTÁK KOLOZSVARON. Szovjet artisták, a leningrádi Music Hall művészei október 11-én, pénteken este 8 órakor a Magyar Színházban, 13-án, vasárnap este 8 órakor pedig a Román Nemzeti Színházban tartanak előadást. Az előadó művészek közül megemlítjük Pheina Tamarát és Maszljukov Leonidot, a Szovjetunió zeneversenyének győztesét és Maszljukov Alekszandert a pánosos zeneverseny győztesét. Az előadások éppen úgy, mint az ARLUS rendezésében már előbb megtartott rendezvények, maradandó élményt fognak jelenteni. A jegyeket elővételben az ARLUS árútitja.

HADIFOGOLYUZENET. Balogh Lajos hadifogoly zászlósról, aki a 42. ezredben szolgált, hozzáfartozói hirt vehetnek át Kálvin-utca 2 szám alatt, Vilma diakonissza testvérnél.

A KOLOZSVARI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM IGAZGATÓSÁGA közli a helyben és vidéken lakó tanulóival, a szülőikkel és az intézet barátaival, hogy az év ünnepélyes megnyitását október 13-án, vasárnap délután 4 órakor tartja meg a Farkas-utcai református templomban. A tanulókat háromnegyed négy órakor gyűjtelek az iskola udvarán. A szülőket és az iskola barátait szívesen kéri a rendezés igazgatósága.

A KÖVÁRI-TELEPI „KALAKA” SZÖVETKEZET október 13-án, vasárnap este 6 órai kezdettel rendezendő műsoros szüreti báljára meghívókat a hídelvel református lelkész hivatala nem adott ki. A műsoros szüreti bált a Kövári-telepi „Kalaka” szövetség Széchenyi téri üljete rendezi és a meghívók is ott kaphatók.

Szombaton rendez meg az ERDELYI NÉPI KARPAT EGYESÜLET műsoros szüreti mulatságát a „ROYAL” ós: zis termében. Tagait és a természetkedvelőket ezulon hívja meg a rendezőség.

IRODALOM — MŰVÉSZET — SZÍNHÁZ

Livezeanu művészeti miniszter:

Demokratikus államunknak alapvető feladata biztosítani az erdélyi magyar irodalom virágzását

Az erdélyi magyar írók sikere az országos művészkongresszuson

BUKAREST. — Románia íróinak, újságíróinak és művészeinek szakszervezete Sadoveanu Mihail neves román író elnöklésével országos kongresszust tartott a régi szenátus épületében. A kongresszuson megjelent az erdélyi magyar írók küldöttsége is. A megnyitó gyűlésen Constantinescu-Jasi tájékoztatóügyi miniszter és N. D. Cocea művészetiügyi vezértitkár beszédei után a Romániai Magyar Írók Szövetsége nevében Szemlér Ferenc író üdvözölte a kongresszus résztvevőit.

Már a kongresszus első napján beható tárgyalások indultak a román és a magyar írószövetség kiküldöttjei között a szerzői jogról szóló törvénynek a magyar írókra való kiterjesztéséről, a kétszázalékos kultúrálvág jövedelmének arányos felhasználásáról és az ország nemzetiségi írószervezeteinek szorosabb szervezeti együttműködéséről. A munkabeszámolóok során Cicerone Theodorescu román és Méliusz József magyar részről azonos szöveggel elő is adta már a kongresszusnak a kérdéses ügyekben való teljes megegyezést, melynek hivatalos elfogadására és végrehajtására Livezeanu művészetiügyi miniszter azonnal intézkedéseket is tett.

A szakszervezeti kongresszus kimagasló eseménye volt az 1914 óta megjelent könyvek kiállításának megnyitása a Tiszti Kaszinó épületében. Itt Gala Galaction tartott ünnepi megnyitó beszédet. A kiállításon Ady Endre maszkja alatt mintegy száz új erdélyi magyar könyv is szerepelt izléses összeállításban s szemléltető táblázat mutatja be a magyar írók lapját, az „Utunk”-at.

A Művészeti Hét keretében kedden este román—magyar kulturstély volt, melyen a magyar írókon kívül N. D. Cocea, Mihai Beniuc, Cella Serghie, Ury Benador, Eugen Jebelceanu, Marcel Breslasi írók és Ion Dacian előadóművész vettek részt.

Az ünnepélyt N. D. Cocea nyitotta meg, aki rámutatott a Művészeti Hétrek erre az eseményre, amely a két együttélő nép közlekedését szolgálja. A magyar írók küldöttség részéről Méliusz József tolmácsolta a magyar írók üdvözletét.

a két nép végső demokrata találkozásának ügyét is. A szónok megköszönte a román írók testvérj magatartását a Magyar Írószövetség kérdéseinek elrendezésében.

Groza Péter miniszterelnök felszólalása

Ezután Groza Péter miniszterelnök emelkedett szólásra. A jelenlévőknek elmondotta emlékeit a háború alatti időkből, amikor maga is résztvett a Déjerdélyben működő magyar és román szellemi emberek ellenállási mozgalmanak találkozóján. Majd „A börtön árnyékában” című könyvéből olvasott fel egy részt, amelyet egyben értelmezett is, rámutatva, hogy tevédecs volt a multban a magyar népet urival összelőveszteni.

Nagy István pohárköszöntőjében saját élete példájával világított rá, hogy a mult uralkodó rétegei ellenségei voltak a szellemnek és a jelen feltételei magukban rejtik az írói alkotás szabadságának lehetőségeit.

Livezeanu miniszter felszólalásában hangsúlyozta, hogy a romániai magyar irodalmi élet az egész magyar irodalmi élet személynye és a demokratikus államnak alapvető feladata ennek az irodalomnak a virágzását biztosítani. Bejelentette, hogy az állam kiadó és a művészetiügyi minisztérium kiadója teljes erejével támogatni fogja a magyar irodalmat.

Luka László beszéde zárta be a pohárköszöntőket. Hangsúlyozta, hogy most tért vissza Magyarországról s hogy a magyar demokrácia olyan komoly megnyilatkozásának volt tanúja, amely feltétlen biztosságot nyújt a közös jövő kialakulásához. Rámutatott arra a tényre, hogy a reakciót fel kell szüntetni a demokráciáért folyó munkában az íróknak és művészeknek vezető szerepet jut.

A magyar írókat román író társaik és a jelenlévő politikusok nemcsak érdeklődéssel, de őszinte baráti érzésekkel is fogadták és íróink állandóan az érdeklődő kérdések kereszttüzében állottak. A Magyar Írószövetség tagjainak bukaresti látogatása általánosságban nagy lépéssel vitte előre a román közvélemény érdeklődésének felkeltését a magyarság szellemi és társadalmi kérdéseiről és a két írószövetség közt olyan bensőséges kapcsolat alakult ki, amelynek befolyása a román és magyar nép viszonyának jó irányban való kialakulásánál nem maradhat el.

Éles határvonalat húzunk, ami elválaszt bennünket a mult hibáitól

— Mi magyar írók — mondotta —, ma, amikor már elmúltak a történelem sötét századai és az összes békeszerető népek részére megnyílt az út az újjáépítésre és a szabad fejlődésre — éles határvonalat húzunk, ami elválaszt bennünket a mult hibáitól. Azon vagyunk, hogy egy észintébb, emberibb, boldogabb és testvériesebb világot építsünk.

A két együttélő nép testvéri együttműködésének jelentőségéről beszélve, a következőket mondotta:

— Egy nép csak akkor élhet, ha a körülötte lévő népek is szabadon élhetnek. A román nép, akivel mi magyarok Erdély csodálatosan szép földjén együtt élünk, valóban él, mert élete alapjául a demokrácia megerősítését és a közös fejlődést tűzte ki közös hazánkban.

Az ünnepély további műsorán Beniuc Mihai író, moszkvai román sajtóattasé Petőfi-fordításával, Eugen Jebelceanu pedig Ady-fordításával aratott nagy sikert. Cella Serghie Nagy István „Töröttszárnyu angyal” című novelláit olvasta fel románul. A nagyszámú román közönség lelkes ünneplésben részesítette a szerzőt. Végül Ion Dacian, a bukaresti Operaház tenoristája énekelt Misu Constantinescu kíséretével.

Az ünnepély meleg és baráti légkörben fejeződött be.

Az ünnepség után a Román—Magyar Társaság, a Bukarestben tartózkodó magyar írók küldöttség és a Román Írószövetség tagjai tiszteletére vacsorát rendezett a Capsa-étterem különtermeiben.

A vacsorán résztvett Groza Péter miniszterelnök, Luka László, az Országos Demokrata Arcvonal főtitkára, Livezeanu művészetiügyi miniszter, P. Constantinescu Jasi tájékoztatóügyi miniszter, Gheorghe Macovescu tájékoztatóügyi államtitkár, Suciú Camil nemzetiügyi vezértitkár és a Román—Magyar Társaság főtitkára, I. Chisinevski, a Kommunista Párt központi bizottságának tagja, Mihai Beniuc, Eugen Jebelceanu, Cicerone Theodorescu, Z. Corbea, Miron R. Paraschivescu, Ion Biberi, Gala Galaction, N. D. Cocea, G. Ghirgescu, valamint a román irodalmi élet több más kitünősége és a sajtóélet vezető személyiségei.

Gala Galaction szónoklatában a román és magyar nép megbékélését méltatta. Szavaira a Romániai Magyar Írószövetség nevében Méliusz József válaszolt, kifejezve a romániai magyar írók azon hitét, hogy a békéért együttesen munkálkodó magyar és román írók előbbre riszik

MANDRAGORA

(Felújítás a kolozsvári Állami Magyar Színházban)

Benedek Marcell, az irodalomtudós és művész tárcánkatlan biztonsággal elemzte az átdolgozott „Mandrágóra”-t. Kimentatta, miért kalharatlan az, amit Machiavelli írt és miért kérészeletli és hazug, amit a XX. század fűzött hozzá. A bírálónak nem marad más kötelessége, mint hogy ennek a még így, a XX. század állszemérméhez idomítottan is pompás komédiának az előadásával foglalkozzék.

Az előadás mindenképpen jó. A kolozsvári színház együttese a „Mandrágóra”-val bizonyítja be, mire képes. Örömmel állapítjuk meg, hogy igenis tud stílusos, gyorsított, a kitűnő egyéni teljesítményeket egységbeolvasztó előadást teremteni.

A rendező, Lantos Béla, róneszansz komédia-stílusban építette fel az előadást. Nem riadt vissza attól, hogy erőteljesen mozgassa vérbő alakjait. Tudatosan igyekezett „megszelídíteni” szövegével is utolérni Machiavelli, féktelen, egészséges jókedvét. Munkája nyomán kétségtelenül az idény eddigi legjobb előadása bontakozott ki.

Ebben nagy része volt a kitűnően összehangolt színészeknek is, akik nagy-szerűen érezték magukat a nagyszerű komédiászi lehetőségeket nyújtó szerepekben.

Sorrendben a legelső közlők Kovács György. Evekkel ezelőtt játszott már ezt a szerepet. Akkor is nagyon jó volt, azóta azonban még értelebbe, még mélyebb és teljesebbé vált alakítása. Akkor pimasz, sima eszé és nyelvi cselösvő volt. A commedia dell'arte-k Arlecchinója, a shakespearei Mercutio és a Donna Diana ördögűzős ügyes „confilente”-jének lérségében mozgott. Most több volt emélt,

büles, aki játszik az emberekkel, mindent tudó és mindent átlátó, aki ismeri mások gyöngéit, nevet rajtuk, kihasználja azokat s közben tisztában van azzal, hogy önmaga is csak olyan, mint a többiek.

A nagyszerű tehetségű Senkálcsky Endre megoldotta feladatát, de nem tudta eldönteni, melyiket játssa: a lüngoló szívű idealista szerelmeit, vagy a kalandra éhes kéjencet. Bármelyik mellett dönt, jobb lett volna, mint hogy habozik a keltő között s hol ide, hol oda billent a szerep súlyát. A burleszken gonosz és ostoba aggastyánt Csóka József ábrázolta tökéletesen. Szinte patológikus képet rajzolt az akkori gonoszságról és ostobaságról, anélkül azonban, hogy engedett volna a túlzott komédiázás csábításának. Méltó párja Hegyi Lili, az álszent vén ke-

ritőnő-ringyó szerepében. Állandó keresztvetései — mindegy, hogy szimész vagy rendezői ötlet — már egymagukban pompásan jellemzik a figurát. Deésy Jenő egészségesen és bátran komédiázik a bamba szolgá szerepében. Bara Margit iluziót kelt. Nem volt azonban elég ereje annak az átmenetnek az ábrázolására, amíg leolvad róla a kegyesség jégpáncélja és rábredve a környező világ álszent, hamis voltára, az ifjuság és szerelem oldalára áll. Finna Márta szépen és finoman mondotta el a prólogust.

Szakács György inkább jelző, mint ábrázoló díszletei illettek az előadáshoz. A közönség kitűnően szórakozott, lelkesen tapsolt s szinte bizonyos a nagy siker.

NAGY ELEK

A KOLOZSVARI „SZENTGYÖRGYI ISTVÁN” ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Pénteken este 8 órakor: A leningrádi „Music Hall” műsoros estje az ARLUS rendezésében. Erre az előadásra jegyeket a színházi pénztár nem árusít.

Szombaton este 7 órakor: Mandragora. (Jegyek száma 38.)

Vasárnap délután 4 órakor: Cigánybáró. (Jegyek száma 37.)

Este 7 órakor: Mandragora. (Jegyek száma 38.)

A színházi kéri bérlet, hogy az első részt lejártával bérleteiket visszaváltsák megújítani, ellenkező esetben az igazgatóságnak nem áll módjában helyesket továbbra is biztosítani.

KOLOZSVARI MOZIK MŰSORA:

Capitol: Az amerikai sasok. Előadások kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

Corso: Három suhanc és egy csipri. Két óras nevelés. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Rjo: Az amerikai sasok. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

Royal: Irene. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Műsoron kívül új híradás vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

Select: Férjet keresek. Kacagló mátyos vigjáték. Előadások kezdete pontosan: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Uránia: 3:1 a szerelem javára. Barabás Dénes, Rózahegyi.

Kovács Katona Jenő és Nagy József, a kolozsvári ellenállási mozgalom mártírjainak utolsó órái

KOLOZSVAR. — Hogy mi történt 1944 március 19-e és október 11-e között Eszakerdélyben s közelebbről Kolozsváron, majd a történelem lesz hívatta pontosan kibogozni. A kortárs lelkében ma még gomolyognak az események és összefüggések. De ebből a gomolygásból azok az események és jelenetek emelkednek ki, amelyek egyre világosabban bizonyítják, hogy minél inkább súlyosbodott a fasizmus Eszakerdély és Kolozsvár népére, az antifasiszta harcok annál keményebben és szívósabban küzdöttek ellene. A Békepárt és a köréje csoportosult Ellenállási Mozgalom szörnyű elnyomatásban és terror alatt végezte munkáját. A Gestapó kopói és a magyar csendőrség pribékjei állandóan a nyomukban voltak. A harcot mégis megalkuvás nélkül folytatták. Emberek százait és ezreit mentették meg a pusztulástól a hajáltól.

Két kiváló antifasisztát még elérte a hóhérok keze. Miután Józsa Béját, a Békepárt vezetőjét a szamosfalvi táborban halálra kínozták, az utolsó napok fõrgegében elhurcolták a másik vezetőt, Kovács Katona Jenőt s ugyanazonnap este német katonák vezették a fiatal demokrata újságíróval, Nagy Józseffel is.

A szabadság, a béke és az emberszeretet hősi halottai ők. Büszkeségünk, akikre emlékezni kötelességünk s akiknek eszméit sohasem szüntünk meg küzdeni.

Csendőrök vitték el Kovács Katona Jenőt, a Békepárt kolozsvári vezetőjét

KOLOZSVAR. — Ezerkilencszáznegyvenegy bomlott nyarán Kolozsváron egy fiatal népéért aggódó csoport, kockára téve az életét, azért dolgozott, hogy amennyire lehet, megakadályozza a vérontást, a gyilkosságokat és előkészítse a felszabadulást.

Ennek a kis csoportnak volt a jelke Kovács Katona Jenő. Nem sokkal azelőtt került ki a szanatóriumából. A sok nélkülözés, a Párisban elvégzett tanulmányi év nyomorúságai, az ottani munka neki is elhozta a szegények munkájának veszedelmét, a tüdőbaját. De abban a szanatóriumában, amikor felgyógyulva elhagyta szanatóriumot, már nem törődött többé betegséggel. Félrevezetett és nyomorúságba sodort népének szolgálójává állott. Ugy kezdte, hogy akkor, amikor Európaszerte a néppártokkal pusztítják el az emberi életet a fasizmus hagyományos örökletében, nem kímélve az ártatlan gyermekeket, aggodat és szorongatást sem, akkor nem szabad és nem lehet a saját életével törődni.

A Bem-utca 7 alatti óvóhelyen lakott

Közműves Nagy Lajossal beszélgetek Kovács Katona Jenőről. Együtt laktak, együtt dolgoztak és szinte az utolsó pillanatig tartotta az utolsó napok lázas forgatagában a eltűnt szabadságharcos életét.

— Hajnalról késő estig szajdágált, szerencsétlen irányított — mondta Közműves Nagy Lajos. — Együtt laktunk a Bem-utca 7 alatti házban, a bombázások elől jeköltünk az óvóhelynek kinevezett pincébe. A hőrtönökből kiszabadult és bujkáló szabadságharcosok naponta kopogtattak be ajtóinkon, hogy egy-két éjszakára szállást kérjenek nálunk, aztán tovább mentek, máshol bujkálva, húzódva meg egy-két éjszakára. Kovács Katona Jenő a Békepárt embere volt. Az ellenállási mozgalom vezetőivel, Balogh Edgárral, Csögör Lajossal, Jordány Lajossal és a börtönből kiszabadult Némó Gyudával, Veres Páljal, Nemes Józseffel és másokkal együtt dolgozott. A felszabadulás előtt pár nappal figyelemre kaptunk, hogy a Gestapo kezébe került listán negyven kolozsvári antifasiszta neve szerepel. Választassuk lakásunkat mielőtt gyakrabban, mert le akarnak tartóztatni. Naponra érkeztek a figyelemzeteések. Kovács Katona Jenő nem mozdult. Naponta szajdágált, éjszaka pedig ugyanabban a pincében aludt.

— Majd, ráérek — mondta Kovács Katona Jenő a figyelemzeteésre.

Két nappal a felszabadulás előtt

Október kilencedikén este, azon a napon, amikor Nagy József újságíró a kávéházi kávé mellett vitték el, hogy megöljék a faszizmus pribékjeit, újabb, komoly figyelemzeteést kapott Kovács Katona Jenő Csögör Lajostól és Demeter Jánosától:

— Senki ne ajutdjék otthon — szót a figyelemzetezés. — A lista a hóhérok kezében van.

— En nem vagyok rajta a listán — mondta Kovács Katona Jenő és éjszakára elment a Bem-utca 7 alatti óvóhelyre, mekét az ágyba és olvasott.

Negyven órákig autój állott meg a Bem-utca 7 előtt. Zörgötték a kapu. Az óvóhelyen tartózkodó lakók valamelyike kiöltötte az ajtót.

— Razzia! — mondta a csendőrökkel érkező zászlós. Két csendőr a kapuhoz állt, a kertajtót állta el és három, a zászlós vezetésével lement az óvóhelyre. A pince ajtajára volt ostrom. Az egyik helyiségben a lakók húzódtak meg. Leigazoltatták őket.

— Mát nincsen itt? — kérdezte a zászlós hangon, mint aki keres valakit.

— Van még egy óvóhely hájul — mondta az egyik lakó.

A zászlós odavezette magát. Megállt Kovács Katona Jenő ágyánál:

— Az igazolványait!

Kovács Katona Jenő felkelt, átnyújtotta az igazolványokat.

A csendőrszázados megnézte az iratokat, aztán átadta azokat az egyik csendőrnek.

— Öjtözzön fel és kövessen — mondta Kovács Katona Jenőnek.

Kovács Katona Jenő fejtözött, kiment a csendőrökkel az ajtón és — nem tért vissza soha többé.

— Másnap reggel érkeztem haza — mondja Közműves Nagy Lajos. — Bikalra akartam menni, de utközben elvették a németek az autót és visszajértem. Az uton találkoztam Jordáknéval.

— Kovács Katona Jenőt elvitték a csendőrök — mondta.

Igy végezték ki Nagy József újságíró, az ellenállási mozgalom egyik harcos tagját

KOLOZSVAR, 1944 október 11. Már második éjszaka nem tudtam lehunyni a szemem. Utam a pince egyik sarkában s merev tekintettel bámultam a lecsavart petróleumlámpa remegő sárga lángocskáját. Nem mertem a hevenyészett pincse lefeküdni, nem mertem behunyni a szemem. Ha a fáradtságtól végtelenül bekoppant, menten az iszonyú kép táncolt előttem. A Bod Péter-utcai sarki léckerítés, a lécen géppisztoly golyójának friss nyomával, s a kerítés mellett vérbefagyott, megcsufolt barátom arca. S a németek borzalmas tekintete a csatások utcákon, amint sunyi kutyárcsall, furcsa halaszkekkel néznek, nézik az egy-egy stráfszekeret, rajta a koporsót, amelyben az általuk kivégzett Nagy József holttestét szállították.

Azóta se enni, se aludni nem tudtam. Lázas idegeimben is csupán egy kérdés tért vissza makacsul s dobolt a halántékomon a percek riadó kalapácsütésével: Hogy történt? Miért történt?

A gondolataim rapszódikusán gomolyogtak. Egyik kép a másikra tódult, miközben kiűn az októberi éjszakában vejtőrázó csatánással robbant egy-egy akna, s utatnak szüntelenül a géppfegyverek.

Jóskát láttam magam előtt az első találkozásunk alkalmával. Még gyermekek voltunk mindketten. Hazai darócban, anyánk szőtte ruhában járunk még akkor. Jóska második gimnázista volt a székegykeresztyuzi, én negyedik gimnázista a kolozsvári Uniótársul Kollégiumban. A diákéletéről beszélgettünk s esajtuk egymást kölcsönösen ki-ki a maga iskolájába.

S most halott, Jóska nem él — dördögtem a hűvös pincében.

Tizedikén reggel

Tudtam meg, hogy kivégezték a németek. A városháza polgármesteri szobájában voltunk s a Balogh Edgár utasításaira vártunk. Az egyik sarokban épp megbeszélést folytattak Nagy Istvánnal s néhány Derma-ma-munkással. Az utcán német tankok dübörögtek. Felek felelő ágyuk bömbölése

Telekj Béliának, az Erdélyi Párt elnökének közvetítésével elszaladtak a hátramaradt csendőrshöz és követelték Kovács Katona Jenő szabadlábrahelyezését.

A parancsnokhelyettes becsületszavát adta, hogy nem tud Kovács Katona Jenőről, elfogadási parancsot sem adott ki ellene. Kiballgatta a csendőrség hátramaradt embereit. Állítása szerint senki nem tud semmit Kovács Katona Jenőről.

— Kovács Katona Jenőt elnyelte az éjszaka, a fasizmus éjszakája.

De emléke, tanításai velünk maradtak. S az ő szellemével építjük tovább azt a jövőt, amiről álmodott s amiért életét áldozta.

JAGAMAS ILONA

Igy végezték ki Nagy József újságíró, az ellenállási mozgalom egyik harcos tagját

halasztott. Biro Tibor dr. városőr igazolványokat írt alá.

Feldujt arccal, meg-megvonagló szájjal robogott be Végh József, az egykori „Ellenzék” volt szerkesztője. Kezében újságpapírból csomagolt valamit.

— A németek agyonlőtték Nagy Jóska — hozta a kegyetlen hírt. És jeroskadott egy székre.

Balogh Edgárnak és Nagy Istvánnak megmerevedtek az arca.

— Itt a pénztárcája az igazolványokkal — bontja ki az újságpapírt.

— Hol van? Hol történt? — kérdi Balogh Edgár.

— A Bod Péter-utca sarkán, egy kerítés mellett találják meg a városőrök.

Egy óra múlva már a „Fenyves”-cégtől rekvirált jóva és szekérrrel s az időközben megvásárolt koporsóval kerülgettük a visszavonuló német egységeket. Jóskaért mentünk.

A jelentés pontos volt. A Bod Péter-utca és a Gyárfás Jenő-utca sarkánál feküdt a léckerítés mellett. A városőrök arcára teték a kalapját. Az utolsó pillanatban melléhe kapott a balkezeivel. Keze körül vér és négy jövés.

Álltunk mellette földbegyökerezett lábbal, két munkás és én. Egy jó hosszú percig nem jutottunk szóhoz. Végül az egyik munkás megszólalt. Mély, rekedtes hangon csak annyit mondott:

— Mint egy kutyával, úgy bának el szegény emberrel.

Lassan az utca lakói is körénk sereglettek. Beszédjükből lassan fény derült a dráma utolsó jelenetére.

— Háromnegyed tízkor lehetett — magyarázta egy asztalos a szomszédból. Annál a kapunál álltunk — mutat alig husz lépésnyire a tethegyről. — Beszélgettünk az ücsömmel. Egyszer csak

egy német tiszt autój

robog felénk, végig a Gyárfás Jenő-utcán. Beljebb húzódtunk a kapu mögé. A sarokra

December elsején kezdődnek meg az előadások az egyetemeken

BUKAREST. — A nemzetnevelésügyi minisztérium az összes főiskolai és egyetemi előadások megkezdését december 1-re határozta meg. Az összes egyetemi vizsgákat — beleértve a felvételi vizsgákat is — november 15 és december 1 között tartják meg.

186 évi börtönt osztottak ki Antonescu „szakértő-miniszterei” között

BUKAREST. — Az elsőkerületi büntető törvényszék szerdán este hirdetett ítéletet azoknak a volt minisztereknek az ügyében, akik Antonescu kormányában mint „szakértők” vettek részt. Összesen 186 évi börtönbüntetést osztottak ki közöttük. Így Mircea Ciocovoi, akinek reakciós pénzügyi törvényekre jól emlékszik a romániai magyarság is. 20 év sulyos börtönrre ítélték. A többi vádlott 8 évtől 20 évig terjedő sulyos börtönt. Helytöleg kényszermentekabüntetést kaptak. A távollévő Ovidiu Vladescu életfogytiglan kényszermentekabüntetést ítélték. Az elítéltek vagyonát az állam javára elkobozták. Az ítélet még nem jogerős.

MAGYAROK!

AZ EGYENLŐSÉG JELÉRE SZAVAZZATOK!

örve, az autó behozott az árokba. A kicsapódott ajtón német katonák egy magas, vékony embert vonszoltak ki s ideállították a kerítés mellé. Valamit beszéltek németül, fojtott hangon, aztán gyors egymásutánban négy géppisztolytővés hangzott el s már rogtak is lámpa nélkül a sötét estében.

Miközben a holttestet beemeltük a koporsóba, az egyik szomszéd felfedezte a kerítésen a golyók nyomait. Hármat. A negyediknek nem volt nyoma.

Némán és dideregve indultunk a Pata-utca felé, a Pata-utcán, Hellaj-utcán, Petőfi-utcán át a házsongárdi temetőbe. A vigasztalan éjszakai égen Raták kerjngtek, a Házsongárd felett kaptogtak a géppfegyverek. Soha nem tudom elfelejteni azt az utat s a ránkibámuló németek arcát.

A koporsót letették a hiedegházba. Temetősről egyelőre szó se lehetett.

A városházán tudtuk meg a dolgok előzményét. Már amit meg lehetett tudni. 9-én este, fél tíz órákor fogták ki a magyar csendőrszázadot a New-York kávéházban, ahová rádiót hallgatót tért be. Aligholag egy magyar operaénekes társaságában volt, amikor az igazoltatás után a magyar csendőrszázad pár szóra kihívta a kávéház előcsarnokába. Ott vártak rá a németek.

Nem tudom már hányadszor gondoltam át a történetet azóta, hogy a pince homályában fel-feljő a kísáryom mellett kuporogtam éjlen és szótlan.

Vasárnap déjben még a Belvárosi kávéházban Végh Józseffel figyelemzeteztünk:

— Jóska, erre az egy-két napra buji el valahová. Keress nek. Ha mostanáig megusztad, valahogy át kell vergődnöd ezt az egy-két napot.

Most is füleembe cseng a hangja.

amint jellegzetes székegy dialektussal mondja:

— Csak nem fosztom meg magam attól az örömtől, hogy lássam, miként pucoznak. Elég volt nekem három hónapig a Székelyföldön bujdosnom előlük.

Nem tudta végig nézni.

Dideregve gondoltam arra, hogy vajjon a többieknek sikerült-e megusznai ép bőrrel? S vajjon megérem-e magam is a reggelt? Monnyi jó dő lett el azóta? — töprengtem, Szörnyű! Há! nem virrad meg soha már?

Egy pillanatra bekoppant a szemem, de máris riadtan emeltem tekintetemet a jobogó lámpára. Nem tudtam menekülni a Jóska arcától.

Váratlanul kicsapódott a pinceajtó s szomszédom, a Schullkendőgyári munkás kijött be keményen, mintegy djadaalkálással:

Megjötték az oroszok!

Ma már nem vagyok képes visszamenőkezni a következő pár órára. Csak azt tudom, hogy az Eperjes-utca sarkán egy szovjet katonának rehintam neki és megöletem. Kicsé riadt tekintetét nézett rám az első pillanatban, de valamit megérthetett az arcomról, a hangomból, mert ejmosolyodott s jó, kemény férfi fogással megszorította a kezemet.

A rab érezhet jyesmit, amikor büzös börtönből kilépve, behúzópan a friss levegőbe a egy régi barátnak megfoghatja a kezét.

Szegény Nagy József, a Te kezdet görcebe szorítottál egy német géppisztoly gyilkos golyója. De görcebeszornit kezde a népedeti kőmőlt véred figyelmeztet. Harera, küzdelemre s a szabadsághoz való rendíthetetlen ragaszkodásra.

Két évvel a hajárod után fogadjuk, hogy nem felejtezzük meg rólad.

DAVID GYULA

APRÓHIRDETÉSEK SPORTÉLET

ADÁS-ELVÉTEL: Varrógépeket, körögépeket legolcsóbban lehet vásárolni Kolozsváron Weisz gépkereskedelmében, Horea-ut 56. A demokratikus pártok tagjai továbbra is 5 százalékos árkedvezményben részesülnek. 7590

GYERMEKKOCSIT, butort, butorhuzatot megvételre keresünk. „Unicom“, Kossuth Lajos-utca 10. Telefon: 508. 7657

MOTORKEREKPAR 350 cm³-es, supersport, új gumikkal eladó, Vodlaja, Budai Nagy Antal-utca 20. 7704

ARAGAZ tartályt keresek megvételre. Ma. lom-utca 32. I. emelet. 7893

MODERN, kifogástalan állapotban lévő kombinált szekrényt és egy dupla pihépaplant azonnal megvinnék. Cim: Rózsa drogéria. 7936

EZÜSTÖT legmagasabb árban vásárol a „Tacamuj“ ezüstárugár, Kolozsvár, Zola-utca 7. Telefonpalota mellett. 7898

ELADÓ egy darab Singer karikahajós varrógép, 1 darab 2. számú Wertheim-szekrény, női és férfi kerékpár. Jókai-utca 2. II. emelet, 1. ajtó. 7903

DIOHALÓ, ebédjök, fotelek, íróasztalok, írógép, varrógép, egyszemélyes rekamiebetét, előszobabutor kaphatók Kanyarónál, Kossuth Lajos-utca 14. 7935

DUNYHÁT párnát, paplant, egyéb használt dolgokat is nagyobb mennyiségben is vesznek. Szent László-utca 9, Dermata közepén. 7947

PERZSAGALLEROS fekete, keveset használt, közeptermetre való női télikabát eladó. Horea-ut 57, I. emelet, 2. ajtó. Déjűtán 2-4 óráig. 7951

ELADÓ üzemképes posztó- és szövétványozó és prés Hidalmás községben, Szantamarián és Szilágyi. 7957

ELADÓ 5 vastraverz, használt. Felvilágosítást ad Pásztor, Horea-ut 63. 7955

ELADÓ nagy zománcozott fürdőkád, 2 darab nikkelcsöves szárítóbúra fodrásznak. Cséka-utca 7. 7961

ELADÓ új fekete, szőrmegalléros férfibunda, Bartha Miklós-utca 4, II. emelet. 7962

PALINKAFÖZESHEZ gyümölcscefrét vesznek. Címeket kérem leadni a kiadóba „Jól fizetek“ jellegére. 7893

JÓKARBAN lévő gojyósprést keresek megvételre. Cim a kiadóban. 8009

EGY fekete új télikabát szőrmével kombinálva eladó. Cim: Mária királyné-utca 20. 8002

ELADÓ nő átmeneti kabát közeptermetre, zótétkék dublé szövet kifogástalan állapotban. Értekezni: Hubay szabó-cég, Főter. 7969

MEGVÉTELRE keresek angora gyapjút és fonaját, jinojeumot bármilyen nagyságban. „Terno“, Széchenyi-tér 16, bejárata a Kádár-utcából. 7994

EGY jókarban lévő mély gyermekkocsi és egy Agfa fényképezőgép 6x9 eladó. Erdek. lödni: Ung József fűszerüzlet, Egyetem-utca 3. 8003

KIS stráfszekeret keresek megvételre. Baf. lhyány-utca 26. 8002

KORCSMAASZTALOK és tyukketrec eladó. Móccok-utja 62. iroda. 7990

EGY új fekete télikabát plüs béjéssel és szőrmé gallérral eladó. Bartha Miklós-utca 4, II. emelet, 8. 8007

KÉT külső és két belső kerékpárgumi sűrűgőzen eladó. Bocskai-utca 1. 8005

FÉRFI biciklij jó erős vázzal új külső gumikkal eladó 800.000 lejért. Könyvkötészet, Kossuth Lajos-utca 7, udvarban. 8023

ÚJ gyermek sportkocsi eladó. Méhes-utca 136. 8026

ZONGORA, fekete rövid, kereszturos, eladó. Mária királyné-utca 4, asztalosműhely. 8051

ELADÓ szeszfokojók fehér háló, nagy rézüst és hintaszék. Tebei-utca 23, Rákóczi-utj negyed. 8015

ELADÓ hat négyzetméteres összekötő perzsaszőnyeg, 250x350 nagyságu gyapjuszőnyeg, nagy ojaifestmény gyermekpaplanhoz seiyem. Monostori-ut 45, 9. ajtó. 8036

ELADÓ 14 m. He mann-Pollák-féle lepedővászon. Kossuth Lajos-utca 6, emelet. 8032

ELADÓ zománcozott, samottal béjelt, szén-nagy fafűtéses szobakályha. Linczeg-utca 10, emelet. 8031

VESZUNK kb. 1000 cserepet teljefedésre. Siciujia Dózsa György-utca 6. 8658

FÜRDŐKAD melegejtővel sűrűgőzen, jutányosan eladó. Rákóczi-ut 110. 8049

ELADÓ egy faji ingaóra és mély gyermekkocsi. Petőfi-utca 5, földszint, ajtó 7. 8022

ANTI buort keresek. Cim: Dózsa György-utca 37, házfelügyelőnél. 8018

PHILIPS telepes rádió, komplett telepekkel eladó. Vas-utca 16. 8012

3+1 UJTIPUSU univerzális Philips rádió és 35 méter csatorna eladó. Szondy-utca 36. 8013

VILLANYMOTOR, 1^{1/2} lóerős, eladó. Szabadság-tér 11. Házfelügyelőnél. 8016

KERESEK két hátnékű, négyzögű töltött székét, akármilyen rossz kárpitozással és huzattal. Nagyné, Világosság. Gr.

ELADÓ csikóbunda és arany női karóra. Kossuth Lajos-utca 3, borbély. 8039

ELADÓ pianinó sűrűgőzen. Monostori-ut 109. 8045

RADIO modern eladó. Szappan-utca 32. jobbra 1. ajtó. 8046

HARISNYASZEMFELSZEDŐGÉP és egy 4+1 lámpás rádió eladó. Theilmann-utca 5, Budai Nagy Antal-utcai kaszárnya mellett. 8043

ELADÓ jókarban lévő boros- és káposztás-hordók. Erdekjöldni Mária királyné-utca 29. 8055

NŐI bunda jó állapotban sűrűgőzen eladó. Erdekjöldni Capusan és Nimberger cégneél. Dózsa György-utca 24. 8026

FÉRFI fehérmemű, télikabát, vejur kalap, fényképezőgép, paefon eladó. Farkas-utca 8, kapu ajait jobbra 2-ik ajtó. Gr. 8043

ALKALMAZÁST KAPHAT

CIPESZ segédet vegyes munkára azonnal felveszek. Cim a kiadóban. 7971

JÓL főzni tudó mindenest, háztartásbeli alkalmazottat azonnali bejépésre keres Gancz, Unió-utca 9, emelet. 7986

SZERÉNYIGENYŰ, otthonra vágyó házzvezetőt keres iparosember. Megbeszélés déjűtán 4 óra után. Pața-utca 42. 3. ajtó. 7958

BUKARESTI kozmetikai gyár keres per-fekt román, magyar levelezőnt. Ajánlatokat „Komoly munkaerő“ jellegére. F. HAZISZÖVESBEN gyakorlott, műfonalhoz is szokott szövőasszonyok munkát kaphatnak. Jelentkezni lehet pénteken és szombaton reggel 8 és 9 óra között. Maialuj-utca 46. 8021

KERESEK perpekt román-magyar levelező- és könyvejtőnt. Ajánlatokat „Megbízható“ jellegére a kiadóba kérek. 8027

SZABÓ segédet, nagy munkást. I. oszt. órabérére keresek. Cim a kiadóban. 8038

KIFUTÓFIUT nagy embert könnyű munkára felveszek. Könyvkötészet, Kossuth Lajos-utca 7, udvarban. 8023

HAZTARTASHOZ mindenest háztartási alkalmazottat azonnali felveszünk. Hősök-tere 3. szám. 8024

FLACHGÉPEN jót gyakorlott kötőt vagy kötőtőt azonnal felveszek. Műlter kötőde. Móccok-utja 58. 7996

AZ UNITARIUS főgimnázium igazgatózaga pályázatot hirdet a konviktus gazdasszonyi állására. Pályázhatnak unitárius vallású, keljő iskolai végzettséggel rendelkező, egyedülálló személyek. Javadalmazás: teljes eljártás és havi 150.000 lej. Írásbeli pályázatok a közlegium igazgatóságához adandók be, október 20-ig. 8010

EGY ügyes fiatal takarítót félnapra pékségbe felveszünk. Cim: Árpád-ut 40, 1-3 óráig. 7998

ALKALMAZÁST KERES

43 ÉVES vagyok, elhelyezkednék 20 éves leányommal egy jobb urcsaládnál, melynek háztartását vezetném. Értekezni Kozma János IV. kerület, Budapesti-ut 46. 8020

FIATAL leány házi apojónőnek menne vidékre is. Monostori-ut 54. 8628

INTELLIGENS fiatal zsidó özvegyasszony házzvezetőni elhelyezkedést keres, lehetőleg egy személyhez. Szives megkereséseket „Otthonra vágyom“ jellegére a kiadóba kér. 8037

GYAKORLOTT asszisztenső orvosi rendelőben elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban. 8037

NEGY középiskolát végzett fiatal leány kiszolgálónői állást vagy hozzá illő bármilyen más munkát vállal. „Perpekt román-magyar nyelvtudással“ jellegére a kiadóba. 8053

HAZZVEZETŐNŐ állást keres, ki a varrás-hoz is ért, idősebb párnál vagy urnál. Cimet a kiadóba kérek „Szerény“ jellegére. 8001

A tirnai Balkán-Olimpián

Románia eddig négy atlétikai bajnokságot nyert Albánia-Bulgária 3:1 (1:1)

TIRANA. — A Balkán Olimpiai Játékok harmadik napján nagy meglepetésre a kis Albánia labdarugó válogatottja 3:1 (1:1) arányban legyőzte a bolgár válogatottat. A mérkőzésen megjelent 30.000 főnyi közönség a játék befejeztével hatalmas ünneplésben részesítette a győztes albán csapatot. A szerdai napon megkezdődtek az atlétikai bajnokságok küzdelmei. Az első versenynapon Románia atléta négy bajnokságot nyert. A 100 méteres férfi síkfutásban Moina 10.8 másodperces idővel győzött. 2. Lupsa (Románia) 10.9 mp, 100 m. női síkfutásban:

1. Luiza Ernst (Románia) 13.2 mp. Három ugrásban: 1. Cajistrat (Románia) 13 m. cm. Női magasugrás: 1. Kiss Irma (Románia) 140 cm, 2. Iovanescu (Románia) 135 cm, 400 m. gátfutás: 3. Ludu (Románia) 58 mp. Gerejlydobásban: 3. Belba (Románia) 54.25 cm, 1500 m. síkfutás: 2. Talmacu (Románia) 4.11.3 mp. 4x400 m. váltófutás: 2. Románia (Moarcas, Gergely, Jecu, Moarcas) 3.40.4 mp. Az első versenynap után Jugoszlávia vezet 77 ponttal, 2. Románia 62 pont, 3. Bulgária 36 pont, 4. Albánia 13 pont.

Haggibbor-Rutextil 4:3 (2:3)

KOLOZSVAR. — Szerdán délután közel 1000 néző előtt játszották le a városi sporttelepen a Haggibbor-Rutextil C-liga mérkőzést, amelyet hatalmas küzdelem után a Haggibbor csapata 4:3 (2:3) arányban nyert meg. Az első féldobben a Rutextil csapata kifülden játszva háromszor is vezetéshez jutott, de szünet után a Haggibbor újjaszer-

vezett együttese nemcsak hogy kiegyenlített, hanem még játék után a maga javára fordította meg a mérkőzést. Góljavók: Jeszenszky 2, Kleinmann 11-esből, és Bakos, illetve Orsz. Ferenczy 11-esből és Fekete. Jók voltak: Jeszenszky, Dávid dr., Kleinmann és Bakos. Jutva Both, Borbély és Szukomer. A mérkőzést Boldur dr. erélyesen vezette.

Kik vezetnek a szombat-vasárnapi labdarugómérkőzéseket?

KOLOZSVAR. — A Játékvezető Testület a vasárnapi mérkőzésekre a következő játéktevésőket küldte ki: A városi sporttelepen: déjűtán fél 2 órakor Haggibbor-Minerul, Sipos István (Deák Ferenc és Harai József). Fél 4 órakor: Victoria-Törökvs (Szatmár), dr. Ghilezan Ioan (Torda), Czaga Lajos és Adorján János. A Dermata-pályán: déjűtán 9 órakor Dermata-CFR ifjúsági, Incze Imre. 11 órakor Dermata B.-KKASE Rosner Dávid (Incze Imre). Városi kispályán: déjűtán 9 órakor Dohánygyár-Schull, Wesze-

lovsky Géza (Gáll János). 11 órakor: Fehérmeja-Locomotiva, Nagy Sándor (Wesze lovsky Géza). Szombaton délután fél 4 órakor a városi kispályán: Victoria-Haggibbor ifjúsági Ferencz László (Petrán Sándor). Vidéki C-liga mérkőzések: Tordán szombat délután fél 4 órakor: Sonameján-Rutextil, Orsz Gábor, Vasárnap délután fél 4 órakor Besztercen: CSSB-CFR, Roós Géza, Szamosujváron: Spárta-Climentul, Haragosi Jenő. Désen: DSE-Unirea, Pojarecsky János.

Jól dolgozó varrónő házhoz menne. Postaker-utca 20. 8004

INGATLAN-LAKÁS

HAZZVETEL, házejadás, házhelyek ügyében forduljon a Barbesu-irodához, Bojintineanu-utca 21, Attila-utj negyed, 1-5 óra között. 7830

KERESEK 1-2 szobás lakást, esetleg butorral. Kombinált szobát vennék. Cim: Kárpálkirálynál, Szabadság-tér. 7944

SZOBÁ, konyha, speizos lakást keres fiatal házaspár Mikó vagy Rákóczi-ut környékén. Köjtséget megtérítik. Értekezni Március 6-utca 39. Nagykánál. 7952

KIMONDOTT különbejáratu, elegánsan burorozott szobát keres keveset otthon tartózkodó fiatalember. „Jól fizet“ jellegére. 7980

2 SZOBÁS összkomfortos lakást keresek, nagyon megfizetem. Honvéd-utca 157. 7965

KÜLÖNBEJÁRATU tiszta, rendes burorozott szobát keresek. „Átutazó“ jellegére. 7899

SZAMOSFALVAN sűrűgőzen eladó gazdasági telek fél hold területtel, szoba, konyha, fürdőszoba, speiz, istálló. Ára 38 millió lej. Értekezni ugyanott Sipos-utca 1, (Str. Zorijor). 8011

ELADÓ csajádi ház, Vörös Hadsereg-utja 46, háttul az udvarban. 7997

SURGŐSEN átadnám 1 szobás lakásomat butorral együtt. Cim a kiadóban. 8039

KÉT iskolásfiu teljes eljártást kaphat. Masaryk (vojt Hosszu)-utca 3. 8625

KÜLÖNFÉLEK

NEGYEDEVES orvostanhallgató intell. gens. jószituált urinó ismerettségét keresi. Házaság lehetséges. „Jel“ jellegére. 8041

ISMERETSEG hiányában ezuton szeretnék megvásárolni 29 éves anyagiakban jószituált öcsémet. Minden tekintetben hozzáillő helyeket levelét „Gondos nagybácsi“ jellegére kérem. 7990

500.000 LEJ jutajom annak, aki elegáns burorozott, különbejáratu lakáshoz jut. Magas lakbért fizetek. „Rex“ jellegére. 7990

2 ISKOLASLEANY teljes eljártást kaphat Szabadság-tér 14, ajtó 8. 7984

AZ A NŐ, akit e hó 9-én a Tóvis-Kolozsvár között közlekedő délutáni vonatról rákijűnének leejtése miatt lemaradt, ezuton rákérdezt azjránt, hogy mi történt három csomagjával, melyek megörzését ujtitásom bízja. Aki a csomagokat visszahozza, jutajomban részesül Kovács Árpádnál, Horea-utj 120. 8043

JÓ házikoszt kapható Kemény Gábor-utca 3, I. emelet. 8024

ELVESZETT Ecselci József Gyöngyvíz-utca 18. ajtaji jakos összes iratai. Becsületes megtalálój jutajom ellenében fenti címre adja le. 8043

FORGALMAS hejyen egy fűszerüzlet engedélyekkel együtt átadó. Cim a kiadóban. 8037

ELVESZETT szeptember 22-én Majális-Petőfi-utca u-vonajon egy pénztárcá iratokkal Kemény János névvel. Becsületes megtalálój az iratokat juttassa el. Házsongárd-utca 17. ajtó. 8043

KOMOLY tiszteességes, szojd, intelligens leány keresi hozzá hasonló mentálitási férfit ismerettségét, ki nem csupán vagyont, hanem szerető, hűséges, megértő és odaadó jó élet-társat keres. A kor nem számít. Házaság céljából. Vájszst „Arva leány“ jellegére a kiadóba kér. 8063

PALINKAFÖZEST termelőknék megkérdeztém. Deportáljak-utja 43, Russ B. 8011

254 SZÁMU kerékpárgazolványom elvesztett. Az igazolvány semmis. 8011

HÁZASSÁG céljából megismerkedne 33 éves izraelita csinos özvegy, deportált egy 33 éves komoly izraelita férfivel, aki ideális életet otthonra vágyik. „Szeretettel vágyom“ jellegére a kiadóba kérem a nem kapandó vágyok levelet. 8034

MEGVASÁROLOM házastelkét vagy egy ingatlanát oly idősebb magányos ember esetleg házaspártól, akinek bizosítandám hosszúig minden eljártást, havi nyugdíj-pénzösszeget adnék, minden gondjától mentesjeném. Vasile Lupu-utca 52. 2. ajtó. 8011

FELKEREM Zipf Károly urat, fűszeres el. Básiya-utca 5. szám ajtó. Bakonai-utca 11. ajtó. 8011

IRODAHELYISEG megosztása céljából telefonállomásunk közbe használható ajtó fel. „Granum“, Május 1-utca 13, I. emelet. 8011

ELADÓ zongora, negyedholdas, Erdekjöldni Mózesnéél, Márgisz 16.

EGYEDULALLÓ asszonynak szobát keresek. fűtés, adok takarítás ellenében. Hősök-tere 10.

KÉT vidéki középiskolási leányka eljártást kaphat. Madách-utca 40.

VAGONT szerzek 2 szoba, konyha ellenében. Erdekjöldni Hajdu-utca 2. 5. ajtó. 8011

CAPITOL és RIO mozgóknban! **Ma premier!**

Óriási, eddig nem látott rendezés! Élmény! **AZ AMERIKAI SASOK (AIR FORCE)**

Főszerepben: JOHN GARFIELD, HARRY CAREI

Előadások kezdete a RIO-ban pontosan 3, 5, 7 és 9 órakor, a CAPITOL-ban fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

Nagy zenei esemény Kolozsváron!

Oktober 13-án, vasárnap este 8 órakor a Mátyás Diákház nagyszalimében

MAGYAR TAMÁS világhírű hegedűművész

rendkívüli hangversenyt ad az aszállysuítottá vidékek felsegélyezésére a Demokrata Zsidó Népközösségek rendezésében.

Cartea Românească, Hercules-cég Dózsa Gy.-u. 10, Józsa Béla Athenaeum